

Verbraucherzentrale Südtirol
Centro Tutela Consumatori Utenti

*Die Stimme der VerbraucherInnen
La voce dei consumatori*

VZS-name

VZS-str

VZS-plz

VZS-tel

info@verbraucherzentrale.it

Telegram cunsumadëures merz-auril 2013

Bona Pasca – nce per la gialines da uef!

La ublianza de marché i ueves (la sort de zidlamënt dla gialines ie da nriescer tres l timber: pra i ueves bio scumëncia chësc timber cun la zifra 0, pra i ueves da gialines tenides ala lergia cun la zifra 1) ne vel nia per ueves adurvei per la preparazion de maiadives. Sce n uef de Pasca ie ntënt vëniel bele ratà “laurà” y ne muessa perchël nia plu unì detlarà aldò. Cie fé po? Sce ulëis bele cumpré ueves ntënc pona cialède de n abiné de tei detlarei biologics o da zidlamënt ala lergia. L miec ie cumpré ueves biologics o da zidlamënt ala lergia y se i ntënjer nstësc.

I culëures fejen nsci:

- ghìel: stlofes de ciola (mé lascé cuejer puech giut), ciaruel, safran, camillies
- ross: stlofes de ciola (ghieles y cuecenes, cuetes plu giut), té fosch, café
- cueciun: soft de runi, stlofes de ciola cun ajëi
- violet/brum: craut cueciun
- vërt: arbëtes, urties, pleces de ëidra

Cunsëies:

- Ueves marmorisei giapen sce n i cuej te ega nia sculeda y curii sota la sustanzes che ti dà culëur.
- N possa giapé de bie i mustri sun i ueves sce n ciola p.ej. ntëurvia pleces, ciofs, craitles, ierbes, zandli o zënza vel sciablones fermei cun na ciauza o na peza y n i lascia cujerte ega sarëina.
- Sce n dessënia, dan cuejer i ueves, cun n penel o cun n bachët de bata per la urëdles de pitli mustri cun soft de limon o cunzentrat de limon sun la crosa, ne tol la lueges tratèdes nia su l culëur y l se porta ënghe pro de bie i mustri.

Istruzions plu avisa sun la plata info „Ueves de Pasca“ tla ZCS o online.

Mediazion paritetica tl raion dl'energia - ZCS: plu che 750 mediazioms tl ann 2012

Tl 2012 à la Zentrale Consumadëures Südtirol (ZCS) pudù ti sté do y nce stlù jù positivamënter plu che 750 caji de mediazion cun pitadëures defrënc de strom y gas. Bele da de plu ani vëniel pra la ZCS menà inant pruzedures paritetiches de mediazion cun sozieteies sciche Enel, Edison, Eni, Sorgenia. Tl 2012 iel nce unit ativà la mediazion cun Seltrade y Selgas. L pont negatìf: L'AE/Etschwerke, che ie unida nvieda plu iedesc dala Zentrale Consumadëures a sotscri n'acurdanza de mediazion, ne l à nchin ncuei mo mei fat; chësc desmostra puecia sensibltà ti cunfronc dla tlientela y de si reprejentanc.

La mediazioms paritetiches ie debant y vën n general drët sciazedes dai tlienc/dala tlientes y dai/dala consumadëures.

Uni acurdanza vëij danora caji specifichs che possa unì medieie. I caji purtei dant plu suvënz reverda danter l auter contes cun somes ora de misura sce cunfrontedes cun l'a media dl'otra contes, calculazioms faledes dl'adurvanza d' energia metuda n cont, contes doples y nsci inant.

Venduda da porta a porta de relevadëures de gas: La nstalazion ne ie nia ublienta!

Ti ultimi tèmps iel unit damandà do plu suvënz pra la ZCS pervia de na urganisazion che vënd relevadëures de gas jan da porta a porta. L priesc bon sèch dl njin de 249 € vën aldò di/dla consumadëures for ncassà n cuntanc. L nes ie nce unit cuntà de caji che cumpradëures à paia 369 euro per doi aparac defrënc. N relevamënt cun proes a cajo da pert dla ZCS à purtà ala lum che de tei aparac ie bele da giapé per n 60 nchin 120 euro. A truep/truepa consumadëures ti iel oradecà unit dit che la nstalazion dl aparat ie ublienta y ududa danora dala lege. Tl formular d'apusteda iel alincontra scrit che l se trata dla venduda de n prodot che ne ie nia udù danora dala lege. l/La consumadëures ne ie perchël nia ubliei/ubliedes a lascé unì ite te cësa chi che vënd chisc aparac o a cumpré l prodot. Davia che l se trata te chësc cajo de n cumerz da porta a porta iel puscibl rezeder dal cuntrat tl tèmpe de 10 dis dala sotscrizion (tres lëtra recumandeda cun risposta retuda) (art. 64 DlG 206/2005). L njin muessa te chësc cajo unì mandà de reviers ala mpreja sun custimënt a cëria di consumadëures.

Melaudurvanza dl bon inuem dla "Zentrale Consumadëures": I tlienc dëssa dé sëura viulazioms

Ultimamënter suzedel semea plu suvënz che l vën fat cherdedes de "culaburadëures dla Zentrale Consumadëures" che ulëssa fé ora na sort d'ancunteda a cësa cun la viertla che n ulëssa fé n cunfront di priejes per l'energia sun l post. La ZCS tlarësc: Nëus ne union nia tla cëses y mo manco cherdons su ala maniera di call-center per l cunedì. Uni afermazion de chësc viers ie na trapuleda y ti dassëssa unì comunicà ala sëntes de consulënza dla ZCS.

Ai/Ala consumadëures vëniel cunsià de cunfrunté i priejes tres tests y cunfronc ndependënc dan cumpré zeche o sotscri n cuntrat. Nosc cunfronc di priejes ie for da udëi online sun la plata www.verbraucherzentrale.it. Y chi che ulëssa n cunfront di priejes dl'energia per si situazion persunela possa se l calculé ora nstës y debant sot a www.autorita.energia.it pont dl meù "Trovaofferte".

Mportant: sce persones che ne cunescëis nia se presentea da vo pra porta ne les lascède ite te degun cajo te cësa, unfat cie che les dij, y sce ve senties nchinamëi disturbei o manacei, cherdëde la forzes dl orden.

La ZCS sustèn l'abineda de sotscriziions contra la privatisazion dl'ega

“Bel achiet via, scundù te na diretiva, cëla la Cumiscion europeica iust de bater tres n proiet de mpurtanza seculera. La ne va de nia manco che dla privatisazion dl refurnimënt dl'ega. Sce la Cumiscion ie bona de la fé ca deventerà n bën publich n obiet de speculazion cun chël che l se lascëssa – nce tlo ti Paejes Tudësc – davanië miliardes. L ie la gran multinaziuneles che à cumbabù ani alalongia per druché tres chësc. La cunsequenzes per nëus cunsumadëures pudëssa vester grandes.” (Da na trasmiscion MONITOR- program dl ARD).

L medemo vel' dessegur nce per d'autri stac dla UE. Cun l'azion “L'ega ie n dërt dla persona - Right 2 Water” à la prima scumenciadiva di zitadins a nivel europeich (EBI) aldò de dac dl'assoziazion “Mehr Demokratie” passà via l lim dla sotscriziions de 1 n milion. L travert nuef dëssa vester 2 milions de sotscriziions nchin de nuvëmer 2013.

La scumenciadiva “Right 2 Water” possa unì sustenida online tres signature.right2water.eu. Tla sëntes de consulënza dla ZCS iel nce la listes per la sotscriziions dla UE.

Ria muses: rujené melamënter de coabitanc de condumine che ne se tèn nia ala regulgules ie reat

Te n condumine resioven che l unisse taià via l refurnimënt dl'ega per duta la cësa pervia de vel' contes nia paiedes. L aministradëur ova perchël tacà su tl auzader na lista cun i inuemes de chëi che ne ova nia paia. Sën à la Chëurt de Cassazion sentenzià che chësc pruvedimënt, scebën che tëut per schivé che l unisse fermà l refurnimënt dl'ega, ie smesurà y nia da giustifiché, ajache la pertes tuchedes ëssa pudù unì nfermedes a n'otra maniera. Chësc nce pervia di desvantajes che ti vën a chësta moda gaujei ala persones tuchedes y ajache l aministradëur savova bele da plu giut incà che chëla persones fova tardives cun si paiamënc. (Sentënza n. 4364 di 29.01.2013, 5. sezion de dërt penal; Funtana: Antonio Ciccìa, Alessio Ubaldi - Avvocati in Torino).

“Ujins ncompri” vën cundanei a se n jì

Uni ann ruvel dan al giudesc plu che 2 milions de plures per cuestions de cundomine. L ultim cajo dal Venet: n tipo de 43 ani ie unit cundanà a se n jì dal cuatier, te chël che l vivova cun si cunvivënta, y l messerà da moinlà tenì ite na destanza de almanco 500 m dai ujins. La rejon? “Stalking te na cësa cun de plu abitanc”. Scebën che l ie unit dat sëura ot iedesc ne la finovel nia de ti antië la vita ai autri abitanc dla cësa. L radio al volum plu aut, fueres adautes de “natura privata”, l smardlé cosses su per i mures, brions y mo trüep d'auter, y dut chësc sambën de nuet, ajache de di durmivel. Y chi che ova da

se lamenté se audiva muses y uni sort de manacedes. La giudesc dla nrescides preliminarer Mariella Fino à perchël dat pro ala dumanda dl procuradëur dla Republica Giorgio Falcone y i Carabinieri à scunjarà demez de forza l'èl.

Jì tl fitness-studio – bën chël?

Chi che uel jì a se purté n forma te n fitness-studio a paiamënt dassëssa tenì cont de n valgun cunsëies. Ajache nia uni studio mantën cie che l' mpermët y nia uni program d'alenamënt vën ancontra a nosc bujëns. De cie muessen pa tenì cont per ne spënder no scioldi per nia y per ne lascé no vester l' program t'amez ite?

- Apustëde n'ëura de proa canche l'ie l' plu jënt tl studio, a chësta moda pudëis valuté miec coche l'alenadëures y l' personal d'assistënza lëura y coche dut funzionea.
- Tlaride sce l' studio ie assegurà tl cajo de nzidënc!
- Y pona: Co cëlela pa ora cun l'igena? (WC, doces, cabines per se mudé, njins per la ginastica)
- L'iluminazion y l' clima tl local: i locai muessa vester auc y bën ariei – sce i ie sota tiera muessel vester a despusizion n' mplant d'ariazion.
- Cialëdeti nce ala regules nternes – datrai dij chëstes bele ora dut...

Normalmënter ne iel tla tlausules dl cuntrat cun n fitness-studio **nia udù danora n dërt de rezeduda**. Perchël muessen paië inant l'adurvanza dl fitness-studio nce tl cajo che n ne possa, per gaujes che n ne ova nia udù danora, nia plu se nuzé dl studio. Y po: n valgun de chisc fitness-studios pieta cuntrac per n ann che muessa unì desdic de plu mënsch dan la destumeda dl cuntrat, sce no vën l' cuntrat slungjà de n ann. Metëde perchël verda dan sotscri!

Mo deplù cunsëies n cont dla tematica “fitness-studio” ie da abiné sun la plata de nfurmazion curespundënta dla Zentrale Consumadëures Südtirol che giapëis tla sëntes dla ZCS o online.